

Azathioprine of 6-Mercaptopurine

bij ziekte van Crohn of colitis ulcerosa

(Azathioprine kan ook Imuran heten. 6-Mercaptopurine kan ook Puri-Nethol heten).

Uw maag-, darm- en leverarts (MDL-arts) heeft u Azathioprine of 6-Mercaptopurine voorgeschreven voor de behandeling van de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa. Om dit medicijn goed te gebruiken is het belangrijk dat u er een aantal dingen over weet. Lees daarom deze folder aandachtig door.

Het effect van Azathioprine en 6-Mercaptopurine

Medicijnen kunnen inflammatoire darmziekten als de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa niet genezen. Wel zijn er medicijnen die het ontstekingsproces onderdrukken en de klachten kunnen verminderen. Ook voorkomen de medicijnen het opnieuw opvlammen van de ziekte, wanneer de ziekte niet actief is. Azathioprine en 6-Mercaptopurine zijn zulke medicijnen. Zij remmen de afweer en onderdrukken de ontstekingsprocessen in de darm. De medicijnen maken de actieve afweercellen kapot.

Azathioprine of 6-Mercaptopurine is een krachtig geneesmiddel. Het is oorspronkelijk in veel hogere doseringen gebruikt in de transplantatiegeneeskunde en bij de behandeling van kanker. Bij de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa worden veel lagere doseringen gebruikt.

Azathioprine of 6-Mercaptopurine kan gebruikt worden als onderhoudsbehandeling. Het kan twee tot vier maanden duren voordat u merkt dat dit medicijn begint te werken. Als

Azathioprine of 6-Mercaptopurine bij u een goed effect heeft, kunt u het jarenlang blijven gebruiken.

Helaas heeft het medicijn niet bij iedereen een gunstig effect. Als het medicijn bij u niet werkt of als u teveel last heeft van bijwerkingen, dan kan de MDL-arts besluiten het gebruik van Azathioprine of 6-Mercaptopurine te stoppen.

Het gebruik samen met andere geneesmiddelen

- Azathioprine of 6-Mercaptopurine kunt u gebruiken in combinatie met bijna alle geneesmiddelen. Azathioprine en 6-Mercaptopurine kunnen in combinatie met Allopurinol een wisselwerking hebben. Allopurinol is een geneesmiddel dat gebruikt wordt bij jicht. Vertel uw huisarts en specialist altijd welke geneesmiddelen u gebruikt.
- Meld ook als u bloedverdunders als Acenocoumarol of Fenprocoumon gebruikt. Deze middelen en Azathioprine of 6-Mercaptopurine kunnen invloed op elkaar hebben. Geef aan de trombosedienst door wanneer u start met Azathioprine of 6-Mercaptopurine.

Wijze van innemen

- Azathioprine en 6-Mercaptopurine zijn medicijnen in de vorm van tabletten.
- Uw MDL-arts vertelt u hoeveel tabletten u per dag moet gebruiken. Houd u altijd aan de voorgeschreven dosis.
- Neem de tabletten dagelijks op hetzelfde moment in.
- U kunt de tabletten doorslikken met voedsel, water. Liever niet met melk. Het is belangrijk dat u de tabletten niet breekt of kauwt, maar heel doorslikt.
- Bent u vergeten de tabletten in te nemen? Neem ze dan zo snel mogelijk nog dezelfde dag in.
- Houdt u tabletten over? Lever deze dan in bij de apotheek. Ze worden dan op een verantwoorde manier vernietigd.
- Bewaar geneesmiddelen altijd zó dat kinderen er niet bij kunnen.

Bijwerkingen

- Heeft u veel last van misselijkheid en braken? Neem dan de tabletten in voordat u naar bed gaat.
- U kunt ook de medicijnen verdelen in twee of drie gelijke porties en deze verdeeld over de dag innemen. Gebruik lichte smakelijke maaltijden en eet wat vaker op een dag. De misselijkheid en braken kunnen na enkele dagen spontaan verdwijnen. Als u zodanig last heeft van de misselijkheid dat u niet meer functioneert en moet braken, neem dan contact op met de MDL-verpleegkundige. Zij kan u een middel tegen de misselijkheid geven.
- Bij het gebruik van Azathioprine of 6-Mercaptopurine kan soms de huid dunner en gevoeliger worden. Vermijd daarom de felle zon. Ook het gebruik van een zonnebank wordt afgeraden. Bescherm u goed met een hoge factor zonnebrand wanneer u in de zon bent.
- Wees voorzichtig met het gebruik van alcohol. Alcohol samen met het gebruik van Azathioprine of 6-Mercaptopurine kan een grotere kans op stoornissen in de werking van de lever geven. Het advies is om niet meer dan een alcoholconsumptie per dag te gebruiken
- Vaccinatie met levend verzwakte virussen is niet toegestaan. Het is belangrijk dat u bij een vaccinatie altijd zegt dat u Azathioprine of 6-Mercaptopurine gebruikt.
- Wanneer u last heeft van hevige buik- en/of rugpijn, neem dan meteen contact op met de MDL-verpleegkundige. Deze klachten kunnen passen bij een ontsteking van de alvleesklier.

Mogelijke bijwerkingen

In de bijsluiter van de apotheek staan alle bijwerkingen van Azathioprine en 6-Mercaptopurine vermeld. De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- Maag- en darmklachten, zoals een verminderde eetlust, een vol gevoel, misselijkheid en braken of diarree.
- Huiduitslag.
- Overgevoeligheidsreacties zoals koorts, koude rillingen, spierpijn of een gele verkleuring van de huid of ogen (geelzucht).
- Erge keelpijn samen met koorts, regelmatig een bloedneus en snel blauwe plekken (allemaal tekenen van stoornis in de bloedaanmaak).

Soms

- veroorzaken Azathioprine en 6-Mercaptopurine afwijkingen in de werking van de lever. Hier merkt u niets van. Deze afwijkingen worden gezien bij bloedonderzoek.

Heeft u veel last van bijwerkingen? Neem dan contact op met uw MDL-arts.

Wat te doen met vaccinaties?

- Er bestaat een verhoogde kans op complicaties na toediening van een levend verzwakt vaccin. Daaronder vallen:
  - BMR vaccin (Bof, Mazelen, Rode Hond)
  - BCG-vaccin (Tuberculose)
  - Oraal Tyfus vaccin
  - Gele koorts vaccin
  - Varicella vaccin
  - Rotavirus vaccin

Deze vaccinaties mag u absoluut **niet** toegediend krijgen bij deze afweer-onderdrukkende medicijnen!

Vaccins van **gedode of geïnactiveerde** micro-organismen als bacteriën en virussen of van ontgifte toxinen (giftstoffen van bacteriën) zijn wel veilig. Hieronder vallen:

- D(K)TP (Difterie, Kinkhoest, Tetanus, Polio)
- Tyfusvaccin m.b.v. injectie
- Cholera-vaccin
- Meningokokkenvaccin
- Haemophilus Influenza B-vaccin
- Hepatitis A en B-vaccin
- Influenza vaccin (grieprik)
- Rabiës vaccin
- Meningokokken vaccin
- Papillomavirus vaccin
- Pneumokokken vaccin
- Poliomyelitis vaccin

In uw bloed kan worden aangetoond of u voldoende antistoffen heeft aangemaakt. Door de behandeling met afweerremmende middelen voor uw darmziekte loopt u meer kans op een ernstiger verloop van infecties. Daarom wordt de grieprik (influenzavaccinatie) via de huisarts aanbevolen.

Neem direct contact op met uw MDL-arts of huisarts bij

- Erge keelpijn samen met koorts
- Vaak een bloedneus
- Snel blauwe plekken
- Heftige buikpijn na het starten van de behandeling (mogelijk een teken van alvleesklierontsteking)
- Koorts, rillingen, spierpijn of een gele verkleuring van uw huid of ogen

Het effect op vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Voor zover we nu weten hebben Azathioprine en 6-Mercaptopurine geen invloed op de vruchtbaarheid van mannen en vrouwen. Het is wel belangrijk om uw MDL-arts te vertellen als u zwanger wilt worden of al zwanger bent. Meestal wordt geprobeerd om medicijngebruik tijdens de zwangerschap te vermijden. Toch is het vaak nodig om met deze medicijnen door te gaan bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa. Een opvlamming van de ziekte is namelijk schadelijker voor moeder en kind dan de behandeling met Azathioprine of 6-Mercaptopurine.

Voor zover bekend hebben Azathioprine of 6-Mercaptopurine weinig invloed op borstvoeding. Bespreek dit onderwerp met uw specialist voordat u borstvoeding gaat geven.

Vragen

Het is belangrijk dat u juiste en duidelijke informatie heeft gekregen. Met deze informatie beslist u met uw arts over uw behandeling. Heeft u na het gesprek met uw MDL-arts en na het lezen van deze folder nog vragen? Stel deze dan gerust.

Contact met de MDL-verpleegkundige

U neemt contact op met de MDL-verpleegkundige, bij voorkeur via een patiëntenverzoek van MijnSpaarneGasthuis. U kunt ook een (telefonische) afspraak maken via de polikliniek MDL op telefoonnummer (023) 224 0075, of mailen via mdl@spaarnegasthuis.nl.

Hoofddorp: Line Meinsma, aanwezig maandag, dinsdag en donderdag in de even weken.

Hoofddorp: Sandra Peterson, aanwezig donderdag in de oneven weken.

Haarlem: Maartje Lubsen, aanwezig maandag, dinsdag, vrijdag op Haarlem Zuid en donderdag op Haarlem Noord.

Voor recepten, laboratoriumformulieren en het maken/verzetten van afspraken neemt u contact op met de polikliniek MDL, telefoonnummer (023) 224 0075.

Waar zijn we te vinden?

Spaarne Gasthuis Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Spaarne Gasthuis Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

www.spaarnegasthuis.nl

Spaarne Gasthuis Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

Spaarne Gasthuis Heemstede

Händellaan 2A
2102 CW Heemstede

info@spaarnegasthuis.nl